

ГАЛЕРИЈА „МОША ПИЈАДЕ“ БИТОЛА

изложба

ог 30. 04. 1991 го до 15. 05. 1991 год.

ОТВОРАЊЕ во 19 часот

ЈАКОВ ВАНЧО

СПОНЗОР

ШКОРПИОН

ДЕТЕКТИВСКА АГЕНЦИЈА – СКОПЈЕ

Драги Петровски тел: 091/221-007

Ул. „Гуро Стругар“ 15а /Скопјанка/

ВАНЧО ЈАКОВ, роден во Кавадарци 1964 година. Дипломирал на факултетот за ликовни уметности во Скопје, 1987 година во класата на професор Родољуб Анастасов.

Адреса: ул. „Негелко Шарки“ бр. 123—А, Булеп I — Скопје.

Самостојни изложби:

1989 — Галерија „Компас“ — Скопје. 1990 — Галерија „Глас“ — Сисак

Групи изложби:

1984 — Интервенција во простор во чест на Рембрант. Месарница „Баџе“ — Скопје.
 1985 — „III Биенале на Југословенскиот студентски центар“ — Белград; 1986 — „Млади ликовни творци во Македонија“ — Музеј на Македонија — Скопје; 1987 — „Зедно“ Манифестација на РУ „Гуро Гакочиќ“ — Сараево; 1987 — Ликовна колонија на младите — Ивањица; 1987 — ДЛУМ — Цртеж 87, НУБ „Климент Охридски“, 24. 12. 1987 — I 1988 — Скопје; 1988 — ДЛУМ — Цртеж 87, Уметничка Галерија — Куманово; 1988 — ДЛУМ во Белград — Дом на ЈНА — Белград; 1988 — „ДЛУМ X L I I I“, Уметничка Галерија „Даут Пашин Амам“ — Скопје; 1988 Сликарство — Мал формат „Центар за култура и информации“ — Скопје; 1988 — ДЛУМ — Цртеж 88, НУБ „Климент Охридски“, 22. XII 1988 — 5. I 1989 — Скопје; 1989 — ДЛУМ — Цртеж 88 — „Дом на културата“ — Тетово; 1989 — ДЛУМ — Цртеж 88 — Музеј и Забод — Штип; 1989 — ДЛУМ — Цртеж 88 — „Дом на културата“ — Струмица; 1989 — Продажна изложба за Ерменија, МНТ — нов објект — Скопје; 1989 — Ликовни уметнички дипломирани на Ф. Л. У. — Скопје, Уметничка Галерија „Даут Пашин Амам“ — Скопје; 1989 — 2 Биенале на младите, Музеј на современата уметност — Скопје; 1989 — VI Сликарство мал формат „Центар за култура и информации“ — Скопје; 1990 — ДЛУМ — Цртеж ’90, НУБ „Климент Охридски“ — Скопје; 1990 — Факултет за ликовни уметности — Скопје; 1980—1990 — „Музеј на Македонија“ — Скопје; 1990—91 — Сликарство мал формат „Центар за култура и информации“ — Скопје.

Награди

1987 — Награда за сликарство на Ф. Л. У. во Скопје за 1987 год. 1989 — Откупна награда на М. С. У. — Скопје; 1990 — Откупна награда и Уметничка Галерија — „Даут Пашин Амам“ — Скопје.

Со циклусот „меѓу просторот просторност“ ВАНЧО ЈАКОВ својот концепт во слика го донесе во директна полемика со реалноста која ја живее, иронизирајќи го медиумскиот стил на своето време, тој моќен програма-тор на емотивните и рационалните сензори на поединецот, а особено на масите, што можеме да си дозволиме да го разбереме гури и како совевидна сликарска визија за предиграта кон космичката интелигенција чија дефинитивна моќ, иако не е пожелна, можно е некогаш и да ни се случи.

За разлика од претходно целосно сликарски развиениот и решен концепт, во овој циклус Ванчо Јаков сликарскиот елемент во однос на целината го донесе во крајно погрден однос наспроти доминацијата на колажно обликуваната информатика на нашето време, од каде што можеме да го започнеме и доживува-њето и објаснувањето на неговиот мисловен концепт: духот наспроти материјата, интелектуалното наспроти потрошувачкото, природната убавина наспроти индустриските производи. Како да читаме порака: живееме под притисокот и моќта на нејзиното височество информативната империја која умее тотално да го обезглави човекот преку малиот милион различни вистини на уста /најчесто дневно—политичка/ тема. Сепак во тоа мало парче небо, атмосфера, дел и пејзаж или вселенски кадар на дел и светот, кои често се смеѓани со ликовноста во р’фата на металните плехови, Ванчо Јаков ја сместува надежта но и укорот кого треба исклучиво да го прими човекот, ако не повеќе, тогаш барем како пока-на за чистота и култура на духот и живеењето. Ако порано омеѓуваната на просторот беа решавани сликарски, сега тие добиваат физички карактер што уште повеќе ја засилува агресивноста во неговиот сликарски концепт.

Во овој циклус во кого Јаков веќе постигна врелост на уметник кој знае да го обликува она што сака да го соопшти, доминираат исечоци од печатот шибачки урнеци, мерачи на димензиите, календари како одбројувачи на времето или на човековиот биоритам, метални решетки и р’фосани плехови, при што секое нишно ново организирање во сликата има јасно значење. Прецизно наредените исечоци од наслово по печатот во хоризонтална и вертикална насока во својата противречност создаваат и еден не планиран симбол, а тоа е алузијата за крстот чии правци го понижуваат човекот јако и болно излегувајќи од рамката и по хоризонталата и по вертикалата, при што присуството на повеќе јазици треба да го разбереме како став за тоа дека ни една култура и ни една нација не е света во вистинската смисла на зборот.

Она малку сликарски присутно во делото преку бојата, Ванчо Јаков го разбира како свој особен избор на тонот /пшљакова, жолта, сина, зелена/ преку што предочува на нарушеноста на атмосферата во природата /што е силен еколошки момент/, иако се чини дека тоа малку боја /комплементарни/, што ја употребува сликарот, има сепак еден чудесен звук на душата, звук на просветлување на таа душа со онаа позната доза на горчина и цинизам од големиот Винсент В ан Гог /пред се во нерватурата и збучноста на структурата на бојата/.

Ако тоа се покаже како вистина и во неговото натамошно творештво, Ванчо Јаков бездруго ќе биде уметник од една страна — свој во своето време, а од друга доволно свој во рамките на естетскиот континуитет во ликовната уметност.

Л’убен Пауновски

- XXXV 81 x 81 cm 1989 год.
- XXXVI 97 x 40 cm 1989 год.
- XXXVII 60 x 200 cm 1989 год.
- XLIV 50 x 50 cm 1990 год.
- XLVI 90 x 130 cm
- XLIII 148 x 148 cm 1990 год.
- XLIX 120 x 120 cm 1990 год.
- XLVIII 70 x 100 cm 1990 год.
- L 122 x 120 cm 1990 год.
- LII 130 x 130 cm 1990 год.
- LI 130 x 90 cm 1990 год.
- XLV 40 x 200 cm 1990 год.
- LIV 130 x 130 cm 1990 год.
- LVI 130 x 90 cm 1990 год.
- LVIII 130 x 130 cm 1990 год.
- XLVII 50 x 80 cm 1990 год.
- LV 122 x 121 cm 1990 год.
- LVIII 100 x 100 cm 1990 год.
- LVI 240 x 40 cm 1990 год.
- XLII

ТРАЈКОВСКИ НОВИЦА е роден на 21.12.1962 год. во Скопје. Факултет за ликовни уметности има завршено во Скопје, во класата на проф. Рогољуб Анастасов. Дипломирал есента 1988 година.
Самостојни изложби:
Штип '86; Битола '89; Охрид '89; Скопје '91 год.; Награди: Димитар Зографски за сликарство— 1981 год. Групни изложби: Учество на сите студентски изложби од '82 год. до '87 год. Студентски дипломци '88 год. Биенале на млади— Скопје '89 год. Ноембриската изложба во Битола на „ДЛУБ“ како гост. '89 „Заедно“ манифестација на Р. У. „Туро Габовик“— Сараево, Агрес; „Боро Менков“ I, IV, IV. Скопје север— Скопје

Основен проблем кого НОВИЦА ТРАЈКОВСКИ го разрешува во досегашното негово творештво е флуидот во амбиентот кого го слика, независно од темата и мотивот кои ги опфаќаат: пејсажот и пределот, портретите, птиците, но и некои библиски мотиви или концептуални целини со кои уметникот развива еден активен мисловен став за одредени лични и универзални прашања. Колку што е искуство на ренесансата и класичното сликарство, флуидот е и постојан ликовен елемент на неговиот професор Рогољуб Анастасов, чие влијание заедно со она на Димитар Кондовски е присутно на разновидни начини во неговото сликарство.

За да се создадат поволни услови за флуидната магија, а да не бидат напуштени блиските и длабоки ракурси, Трајковски одбира специфичен агол и позиција на гледање, кои ја насочуваат и композициската постабеност, со што се отвара простор во композицијата да влезе еден тивок трепет на магичното.

Всушност аголот на гледање, пред се во доминантните екстериерно—пејсажни мотиви, е сосема нормален—во висината на човекот кој стои, но неговата специфичност доаѓа од позицијата која редовно има свој маркантен ориентир во стеблото, кое предниот план на сликата го поврзува со просторот во кого се наоѓаат ние. Тоа е моментот кога се создава двојниот флуид: имагинарниот што е внатре во сликата, и илузионистичкиот што е надвор од сликата кого го активира структурата на густата паста со која се имитира кората на стеблото, што е еден од најјасните знаци за совладаната ликовна култура.

Постигнувајќи убедлив ефект за учеството на реалниот воздушен флуид во сликата, во делата на Трајковски влегува амбиенталната димензија која го вклучува и гледачот во сликата на еден веќе виден начин на композициско решение, кое сега преку материјалноста ја засилува амбиенталната илузија. Тоа не наведува на мислата дека Трајковски ја претпочита употребата на „готови“ решенија доколку има што да се соопшти со нивна награда. Во овој случај тоа е успешна замена на доживувањето со соживувањето со светот во сликата.

Блиските ракурси кои во пејсажите се задржани врз стеблото, кое како структура е апстрактно, сликарот ги испробува и врз светло—сенките што ги создава продорот на сонцето низ гранките на дрвото, што не упатува на искуството од Анастасов, применети, сепак лично. Како и во оваа слика, така и во мотивите од природата, колористичкиот избор е направен врз доминантните бои од раззеленетиот пејсаж: зелената, сината, кафеавата. И овој ликовен елемент предочува на занатска сигурност и деликатност без која е невозможно да бидат измирани големите контрасти меѓу доминантните мазни површини и високата релјефност на стеблата што стојат на влезот од сликата, иако пак сликата „Распение“ успева неколку композициски и анатомски нелогичности да ги прифати како успешни случајности. Оваа слика е една од ретките со кои сликарот изнесува еден свој став и една вонканонска „дрскост“ без која не би можел да ја постигне својата намера: распетието не е само библиска метафора, туку постојан придружник на животна сила.

Надвор од сите други дела, по малку необична, стои концептуалната целина од четири цртежи. И одново флуидот е тој којшто го покажува духовниот континуитет на сликарот. Четвортката како целина на циклус има премногу значења за постоењето на светот. Трајковски низ една сликарска симболика го сместува животот меѓу светлината и сивилото, предочувајќи на мракот и крајот што не треба да ни се случи.

Во сликарството на Новица Трајковски сеуште не постои определба за одредена ликовно—стилска и мотивска ориентација. Иако се што има насликано се секвенци од реалниот свет, во досегашното творештво гледаме барем три можности за профилирање на творечкиот развој: пејсажот или сликите од природата и другите екстериерни сцени, портретирање или фигуративни сцени како цртачко насочување, и проглаголување на можностите на високата релјефност на стеблата. Ништо нема да недостасува доколку сите заедно и натаму егзистираат. Напротив, синтезата нуди многу.

Љубен Пауноски

КАТАЛОГ

Кока—кола генерација — масло на дрво	1991
Орел—ловец — цртеж, туш, растер	1978.80
Орел—рибар—цртеж, туш, растер	1985
Композиција I цртеж, комб. техника	1991
Композиција II цртеж, комб. техника	1991
Композиција III цртеж, комб. техника	1991
Композиција IV цртеж, комб. техника	1991
Пејзаж—масло на дрво	1989
Пејзаж — масло на дрво	1988
Пејзаж — масло на платно	1991
Три годишни времиња — масло на дрво	1988
Чаша — коњак — масло на дрво	1988
Акт што спие — масло на дрво	1988
Сон — цртеж — комб. техника	1990
Желба — масло на платно	1987
Распение — масло на платно	1988

ТРАЈКОВСКИ НОВИЦА

